

تسهیلگری برای تحقق الگوی سوم زن در جامعه

سارا طاهری خبرنگار گروه دانشگاه

دانشگاه آزاد اسلامی با اتکا به سرمایه عظیم انسانی و پشتوانه علمی قوی و با استناد به سند تحول و تعالی دانشگاه و برنامه راهبردی پنج‌ساله دانشگاه، در حوزه زنان و خانواده، هم در سطح خانواده

بزرگ دانشگاه آزاد و هم در سطح کلان ملی تأثیرگذار است. این دانشگاه یک شبکه علمی وسیع در سراسر کشور با تعداد کثیری از زنان دانشجو، کارمند و هیئت علمی، محیطی رشد‌دهنده برای ارتقای دانش علمی و مهارت‌های مورد نیاز زندگی فردی و اجتماعی زنان است و تاکنون اقدامات زیادی را در این حوزه انجام داده است. از سال ۱۳۹۷ هم یک دفتر با عنوان «امور زنان و خانواده» در این

دانشگاه تشکیل و یک گام رو به جلو در حوزه زنان برداشته شد. این دفتر که بیشتر با عنوان شورای زنان فرهیخته شناخته می‌شد در این مدت فعالیت‌های زیادی را بر مبنای توجه و اصالت‌بخشی به نقش اصلی زن انجام داده است. شعار اصلی این دفتر تسهیلگری برای تحقق الگوی سوم زن در جامعه است. در واقع فعالیت اصلی دانشگاه در حوزه با همین شعار شروع شد تا الگویی به عنوان

الگوی سوم برای زنان یا همان الگوی نه شرقی و نه غربی ترسیم شد تا زن هم در خانواده اثرگذار بوده و هم نقش و اثرگذاری‌های مختلفی در عرصه‌های علمی، فناوری، فرهنگی و فضای مجازی داشته باشد. در این گزارش در گفت‌وگو با عاصمه قاسمی، مشاور رئیس دانشگاه آزاد در امور زنان و خانواده به اقدامات این دانشگاه در حوزه زنان پرداخته‌ایم که از نظر می‌گذرانید.

ایجاد فضای پرورشگری توسط بانوان

عاصمه قاسمی، مشاور رئیس دانشگاه آزاد در امور زنان و خانواده در باره فعالیت‌های دانشگاه آزاد در حوزه زنان گفت: «دانشگاه آزاد با توجه به رویکرد جدید، اسناد بالادستی، سند تحول و تعالی و همچنین بیانیه تعلیم و تربیت اجتماعی که دارد یکی از حوزه‌هایی که باید برای رسیدن به اهداف اسناد بالادستی مورد توجه قرار بدهد، حوزه زنان و خانواده است، یعنی هم خود بانوان به‌عنوان افراد شاغلی که در دانشگاه نقش‌های استاد، کارکنان و نقش‌های مهم و اثرگذار را برعهده دارند و هم دانشجویان دختری که در فضای تربیت اجتماعی قرار دارند، باید مورد توجه واقع شوند.»

او در ادامه بیان کرد: «یکی از موضوعات مهمی که در حوزه زنان و خانواده کشور و دنیا وجود دارد این بوده که بانوان یک ظرفیت مهم انسانی نقش آفرین و اثرگذار در دانشگاه و جامعه‌اند. به همین دلیل باید مسائل، چالش‌ها و موضوعات آن‌ها مورد توجه قرار گیرد تا به‌مرور زمان از آن‌ها کاسته شود. در واقع دانشگاه فضایی را ایجاد کند تا بانوان بتوانند در عرصه‌های مختلف دانشگاهی رشد و ارتقا داشته باشند. به عبارتی ارتقا و رشد علمی بانوان شاغل در دانشگاه و دانشجویان دختری

که قرار است در آینده جامعه و خانواده‌ها اثرگذار باشد مهم است.» قاسمی با بیان این مطلب که پرورشگری از اهداف دانشگاه است، افزود: «خانم‌های شاغل دانشگاهی که در مقام استادی و کارمندی قرار دارند می‌توانند فضای پرورشگری را به‌دلیل ویژگی‌های مادری و فطری که دارند، ایجاد کنند و اثرگذار باشند و هم دختران دانشجو به‌عنوان کسانی که در آینده جامعه اثر گذارند باید در اهداف ذکر شده مورد توجه قرار گیرند.» او با بیان این موضوع که حوزه زنان و خانواده دانشگاه فعالیتش را با شعار تسهیلگری در راستای تحقق الگوی سوم زن شروع کرد، بیان داشت: «اینکه ما بعد از انقلاب اسلامی الگویی به‌عنوان الگوی سوم برای زنان الگوی نه شرقی و نه غربی ترسیم کردیم که به‌صورت نه زن حاشیه‌نشین سنتی در خانه و نه زن مدرنی که فقط جامعه‌بهر او مهم باشد و خانواده را نیندند، معنا شده است. ما در جهان بینی انقلاب اسلامی زنان را به‌گونه‌ای تعریف کرده‌ایم که این زن هم در خانواده اثرگذار است و در مرکز قرار دارد و در جامعه نیز می‌تواند نقش و اثرگذاری‌های مختلفی در عرصه‌های علمی، فناوری، فرهنگی و فضای مجازی داشته باشد.»

بیش از ۱۰۰ پایان‌نامه متقاضی انتخاب زمینه پژوهشی از برنامه علمی زنان و خانواده

دانشگاه آزاد برنامه‌های علمی متعددی را در سامانه پژوهشی خود ارائه داده تا دانشجویان در پژوهش‌های خود مستلزم محور پیش‌روند اما جای برنامه علمی زنان و خانواده در این سامانه خالی بود و حالا این برنامه مدتی است در سامانه پژوهشی بارگذاری شده است. مشاور رئیس دانشگاه آزاد در امور زنان و خانواده درباره این اقدام دانشگاه در حوزه زنان تصریح کرد: «برنامه علمی امور زنان و خانواده نیز را به‌صورت مفصل کار کردیم و سه چالش این برنامه روی سامانه پژوهشی قرار گرفته و بیش از ۱۰۰ رساله و پایان‌نامه متقاضی انتخاب زمینه پژوهشی از این برنامه‌اند. به عبارت بهتر به‌نوعی با برنامه علمی زنان و خانواده درصدد برآمدیم به مسائل، موضوعات و چالش‌های زنان و خانواده جهت علمی پژوهشی دهیم و بعد از یک مدت بتوانیم به‌نوعی از این تحقیقات به‌صورت

کاربردی در سیاست‌گذاری‌های دانشگاه استفاده کنیم. چالش چهارم برنامه علمی نیز آمده‌شده و به معاونت علوم، مهندسی و کشاورزی تقدیم شده و بزودی روی سامانه پایش بارگذاری می‌شود. به‌گفته او سه چالشی که در سامانه پژوهشی بارگذاری شده، عبارتند از: محدودیت‌ها و موانع تشکیل خانواده و ازدواج، محدودیت‌ها و موانع تحکیم و اعتلای خانواده و کاهش جمعیت، چالش چهارم نیز گسترش رویکرد فمینیستی غربی برابری جنسیتی است که به‌زودی به سه چالش قبلی اضافه می‌شود.» قاسمی همچنین تصریح کرد: «هدفمان از ارائه برنامه علمی در حوزه زنان و خانواده، کاربردی کردن و جهت‌دهی به پژوهش‌هاست تا مسائل امور زنان و خانواده را فقط در سطح اجرا نبینیم، بلکه آن‌ها را به حوزه پژوهش متصل کنیم و بتوانیم به‌صورت علمی به آن‌ها بپردازیم.»

شعارمان تسهیلگری برای تحقق الگوی سوم زن در جامعه است

بخش دیگری از گفت‌وگو مشاور رئیس دانشگاه آزاد در امور زنان و خانواده در باره اقدامات دانشگاه در خصوص حوزه زنان بود. او در این باره توضیح داد: «دانشگاه باید امکاناتی را ایجاد کند که اگر خانم‌ها می‌خواهند با الگوی سوم زیست کنند، شرایط رشد، ارتقا و تعالی فردی آن‌ها فراهم شود و همچنین شرایط کاری را به‌گونه‌ای تنظیم کنند که تشکیل، تقویت و تحکیم خانواده آن‌ها نیز صورت گیرد. به همین دلیل شعار ما تسهیلگری و ایجاد زمینه برای تحقق الگوی سوم زن در میان بانوان استاد، کارمند و دانشجو دانشگاه

شبکه‌ای از بانوان شاغل در دانشگاه آزاد ایجاد شد

قاسمی با بیان اینکه شبکه‌سازی دختران دانشجو و بانوان از اقدامات دیگر دانشگاه آزاد است، توضیح داد: «شبکه‌ای از بانوان شاغل در دانشگاه آزاد یعنی اساتید خانم در واحدهای مختلف شکل گرفته؛ شبکه خوبی از خانم‌ها که در تعامل بسیار خوبی با یکدیگر، هم مسائل و موضوعاتشان را مطرح و به‌سمت حل آن حرکت می‌کنند و هم به‌نوعی بازوی مشورتی مدیران و همچنین دفتر امور زنان و خانواده در دانشگاه است.» او در ادامه درباره شبکه‌سازی دختران دانشجو در دانشگاه گفت: «این شبکه‌سازی یک مقدار با تأخیر اما به‌صورت شبکه‌های خوبی در بعضی از واحدها شکل گرفته و دختران دانشجویی که به هر دلیلی در فعالیت‌های دیگر دانشگاه حضور ندارند توانسته‌اند با ایجاد شبکه و حلقه‌های مختلفی در کنار فعالیت‌های درسی‌شان در این شبکه‌های دانشجویی در ارتباط با مسئول امور زنان و خانواده واحد فعالیت‌های مختلفی را رقم بزنند.»

تشکیل هسته‌های فکری بانوان

به‌گفته مشاور رئیس دانشگاه آزاد در امور زنان و خانواده، تشکیل هسته‌های فکری بانوان اقدام دیگری است که در واحدهای دانشگاهی در بسیاری از واحدها انجام شده است. او توضیح داد: «به عبارت بهتر مسئول امور زنان و خانواده هسته فکری تشکیل داده که این هسته غیر از شورای راهبری امور زنان و خانواده استان است. این هسته فکری در واقع بازوی مشورتی امور زنان است تا بتواند حوزه زنان و خانواده را با یک فکر و اندیشه درست و برآمده از تجربیات اساتیدی که سال‌ها در دانشگاه‌ها حضور داشتند، پیگیری کند تا

کانون تدوین الگوی زیست اجتماعی زنان راه‌اندازی می‌شود

مشاور زنان رئیس دانشگاه آزاد عنوان کرد: «فقدان الگوی اشتغال بانوان متناسب با مدل الگوی سوم یکی از ضعف‌هایی است که امروز در جامعه وجود دارد. همچنین نداشتن الگوی عملیاتی و اجرایی برای زیست اجتماعی زنان منطبق بر الگوی سوم را باید جزء چالش‌هایی دانست که در جامعه احصا شده است. البته با تبیینی که در مدیریت دانشگاه انجام شده، دانشگاه درصدد است کانونی را به‌منظور حل مسئله دانشگاه و جامعه با عنوان الگوی زیست اجتماعی زنان راه‌اندازی کند. وظیفه این کانون آن است که علاوه بر گردآوری نگاه‌ها و نظرات مختلف در موضوع زن با نظر گرفتن الگوی سوم، به‌نوعی زمینه‌های اجرایی شدن این الگو را در دانشگاه و جامعه به‌صورت عملیاتی و کاربردی تدوین کند تا براساس آن بتوانیم الگوی اشتغال هم داشته باشیم.» او ادامه داد: «بر همین اساس می‌توانیم بگوییم اگر زنان می‌خواهند در جامعه حضور داشته باشند و در عین اینکه به استحکام خانواده و فرزندآوری توجه داشته باشند، چگونه باید آن را محقق کنند یا اگر خانم‌ها می‌خواهند مدیر شوند با چه الگویی باید مدیر شوند؟» عاصمه قاسمی افزود: «ما در کانون زیست اجتماعی به‌دلیل آئیم که حتی برای مدیریت خانم‌ها مدل درستی را براساس شایسته‌سالاری و ویژگی‌هایی که دارند، ارائه دهیم. همچنین یکی از کارهایی که درحال شکل دادن آن در این کانونیم، ایجاد هسته‌های فکری مرتبط با این حوزه برای تدوین این الگو است.»

برگزاری دوره‌های تخصصی بایسته‌های خانواده‌متعالی در کشور

قاسمی درباره دیگر اقدام این دانشگاه در حوزه زنان توضیح داد: «ما دوره‌های تخصصی را به‌صورت مرتبط برای مسئولان و رابطان خودمان با امور زنان داشته‌ایم. دوره اخیر مان هم مبتنی بر سبک زندگی بوده است. با تصویبی که در آخرین جلسه شورای دانشگاه داشتیم، قرار شد این دوره‌های آموزشی فقط مختص بانوان نباشند و شامل آقایان نیز بشود. در حال حاضر این دوره‌ها با عنوان کارگاه‌های بایسته‌های خانواده متعالی با زیرعنوان اخلاق، معنویت، سلامت و استحکام در خانواده به‌صورت هفتگی درحال برگزاری‌اند.» وی بیان کرد: «ازجمله ضعف‌هایی که در موضوع زنان در جامعه ما وجود دارد، آن است که علی‌رغم نظر مهم و هویت‌بخشی باید آن را محقق کنیم در موضوع زن به‌عنوان زنان الگوی سوم داشته، توانسته‌ایم شرایط را به‌گونه‌ای فراهم کنیم که این الگو تنها در قامت کلام نماند و شرایط مساعدی برای فعالیت‌ها و نقش آفرینی اجتماعی زنان مانند نقش آفرینی آن‌ها در خانواده ایجاد شود.»

ایجاد سرای نوآوری بانوان برای تضمین شغل و مهارت‌آموزی دختران دانشجو

اقدامات دانشگاه آزاد در حوزه زنان فقط به تشکیل هسته‌های فکری یا بارگذاری برنامه علمی در این حوزه روی سامانه پژوهشی... ختم نشده است. کار دیگری که دفتر امور زنان و خانواده در یک سال گذشته پیگیری کرده، ایجاد سرهای نوآوری بانوان بوده است. قاسمی درباره این اقدام دانشگاه آزاد گفت: «پیگیری برای ایجاد این سراسرا از یک سال گذشته آغاز شده و طرح‌های متعددی بررسی و به اداره کل سراسری نوآوری دانشگاه، پارک علم و فناوری و معاونت تحقیقات، فناوری و نوآوری دانشگاه ارائه شده است. در واقع درصددیم سرای نوآوری دانشگاه جایی باشد که ایده و خلاقیت بانوانی را که فناوری و نوآوری رشد دهند و از سوی دیگر کمک کنند این ایده پرورش داده شود. همچنین از مهارت‌های افرادی که در دانشگاه حضور دارند در این سراسری نوآوری استفاده خواهد شد.» مشاور رئیس دانشگاه آزاد در امور زنان و خانواده تصریح کرد: «سرای نوآوری به‌نوعی در اشتغال دانشجویان دختر کمک و مهارت‌ها را با جامعه، صنعت و اقتصاد متصل می‌کند و همچنین می‌تواند مهارت‌آموزی کند. ما مجموعه گسترده‌ای را دیدیم که سراسری نوآوری بانوان جایی باشد تا در عین حال که مانند دیگر سراسری نوآوری همه اجزای سراسری نوآوری از جمله شرکت‌های دانش‌بنیان، شتاب‌دهنده، هسته‌ها... را دارد، فضای باشد تا بانوان به هر شکلی که می‌خواهند در آن فعالیت کنند (سراسری که برای بانوان باشد یا ایده آنها را داشته باشد).» او اضافه کرد: «در سرای نوآوری بانوان مسئله اصلی برای ما این است که موضوع خانواده و شغل در کنار تقویت خانواده جدی گرفته شود و طرح آن هم در حال نهایی شدن است. امیدواریم بتوانیم آن را تصویب و در یکی از واحدهای دانشگاهی راه‌اندازی کنیم.»

آئین نامه‌های فرهنگی دانشجویان اصلاح و بازنگری می‌شوند

وحید شالچی، معاون فرهنگی و اجتماعی وزارت علوم در گفت‌وگو با ایسنا از برنامه وزارت خانه برای اصلاح و بازنگری آئین نامه‌های فرهنگی دانشجویان خبر داد و گفت: «این آئین نامه‌ها باید متناسب با تغییر و تحولات آموزشی تدوین شوند.» او ادامه داد: «ما در جامعه ای زندگی می‌کنیم که سرعت تغییر و تحولات هم در عرصه‌های تکنولوژی و ارتباطی هم در عرصه فرهنگی به ویژه نسل جوان بالاست. از این جهت لازم است هر چند سال یکبار متناسب با این تغییرات آئین نامه‌هایی که وجود دارد را بازنگری و اصلاح کنیم.» وی تصریح کرد: «به طور مثال در هنگام تدوین بسیاری از این آئین نامه‌ها برخی ابزارهای تکنولوژی اصلا وجود نداشته است. بنابراین تحولات جدید باید در آئین نامه‌های فرهنگی لحاظ شوند.» شالچی تأکید کرد: «آئین نامه‌های بازنگری و اصلاح آزاداندیشی از دیگر آئین نامه‌هایی است که باید مورد بازنگری و اصلاح قرار بگیرد. وزارت علوم در این زمینه پیشنهادهای خود را به شورای عالی انقلاب فرهنگی خواهد داد تا تصمیم‌گیری صورت بگیرد.»

۴ دی؛ آخرین مهلت ثبت نام کنکور ۱۴۰۴

ثبت نام در نوبت اول کنکور سراسری سال ۱۴۰۴ و آزمون اختصاصی پذیرش دانشجو-معلم از یکشنبه ۲۵ آذر ۱۴۰۳ آغاز و این فرصت تا ساعت ۲۴ سه‌شنبه چهارم دی ماه ۱۴۰۳ تمدید شد. آن دسته از متقاضیانی که قبلاً ثبت‌نام کرده‌اند نیز می‌توانند در صورت تمایل تا ساعت ۲۴ سه‌شنبه چهارم دی ماه ۱۴۰۳ نسبت به ویرایش اطلاعات خود اقدام کنند. آزمون اختصاصی پذیرش دانشجو-معلم در دانشگاه‌های فرهنگیان و تربیت‌دبیر شهید رجایی هم‌زمان با برگزاری نوبت اول کنکور سراسری ۱۴۰۴ در اردیبهشت ماه ۱۴۰۴ برگزار می‌شود. نوبت اول آزمون سراسری سال ۱۴۰۴ برای پذیرش در رشته‌های با آزمون در دوره‌های روزانه، نوبت دوم (شبهانه)، نیمه‌حضوری، مجازی، پردیس خودگردان دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی، دانشگاه پیام‌نور، مؤسسات آموزش عالی غیرانتفاعی و غیردولتی، رشته‌های تحصیلی با آزمون دانشگاه آزاد اسلامی به همراه آزمون اختصاصی پذیرش دانشجو-معلم در دانشگاه‌های فرهنگیان و تربیت‌دبیر شهید رجایی در روزهای ۱۱ و ۱۲ اردیبهشت ماه ۱۴۰۴ برگزار می‌شود.

